תאיר נרי
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

בס"ד, גליון מס' **19**
פרשת **כי תצא** ט' אלול תשס"ט

נקודת אור - הרב אמיר בן דוד שליט"א

מה נלמד השנה?

שנת הלימודים תש"ע עומדת ממש לפתחנו בע"ה. התלמידים הותיקים יודעים שיהיו להם מבחנים, עבודות, שיעורי בית ועוד ועוד. גם המורים יודעים שעליהם להכין שיעורים, מבחנים, לתת ציונים, להתמודד עם בעיות משמעת וכד'. בדרך כלל כל מורה מציב לעצמו יעדים של הספק בחומר הנלמד, וע"פ המערכת החינוכית של היום, התלמידים והמורים נמדדים ונערכים על פי התוצאות וההישגיות של התלמידים.

כיום, בית ספר שאחוז גבוה מתלמידיו מסיימים עם תעודת בגרות, נחשב בית ספר טוב. הכל נמדד היום בציונים, החל מהכתות הנמוכות ועד הגבוהות. האם כך רוצים אנו לראות את מערכת החינוך?! האם כך נבנה את בניין המידות והבניין הרוחני של ילדינו?!

לימוד מהמורה הראשון

הבה נחזור מעט אחורה בזמן. מי היה המורה הראשון בעם ישראל? התשובה לכך היא פשוטה - משה רבינו, כמו שנאמר: "ויכתוב משה את השירה הזאת ביום ההוא וילמדה את בני ישראל" (דברים לא, כב). משה מקבל תורה בסיני ומלמד את כל הדור תורה. "כל המלמד בן חברו תורה כאילו ילדו" (בבא מציעא פה ע"א). על כן נחשב כאילו משה ילד את כל עם ישראל, ובאמת נִשמת משה קשורה לכל שישים ריבוא נשמות ישראל.

אך מהו הלימוד המרכזי שרוצה משה ללמד את העם? "אתה הָרְאֵתָ לדעת כי ה' הוא האלוקים, אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה). בכל ארבעים השנה במדבר, משה מלמד את עם ישראל אמונה בקב"ה. אך איזו אמונה? לא די להאמין שיש א-ל בשמיים ושהוא בורא העולם, אלא שהקב"ה מנהיג את העולם ומחיהו בכל רגע ורגע ו"אין עוד מלבדו". כלומר שאין שום כח פועל מלבדו. הקב"ה משגיח בהשגחה פרטית על כל אחד, וכל מה שקורה בעולם מתחיל בקב"ה ומסתיים בו יתברך.

יכולים אנו ללמוד בבתי הספר הרבה תורה, הרבה משנה והרבה גמרא. אך האם אנו לומדים איך לחיות אמונה? כל אחד ואחד מאיתנו בא לעולם הזה ללמוד אמונה, לגלות את הקב"ה בכל רגע במציאות של חייו. האם דבר בסיסי זה לומדים בבית הספר?

מיטב שנותינו אנו לומדים בבי"ס יסודי ואח"כ בתיכון. חלקנו אף ממשיכים בישיבות ובמדרשות, יכולים אנו ללמוד הרבה תורה, אך עדיין לא נלמד לחיות מתוך אמונה, לשמוח עם כל מה שהקב"ה נותן לנו בכל רגע ולהבין שכל הנסיונות שאנו עוברים, כולם לצורך התיקון האישי שלנו ולטובה. צריך להבין שלימוד זה בסיסי ביותר, וכלל אינו תלוי ברמת ההצלחה של התלמיד במקצועות אחרים. גם מי שלא יודע חשבון או אנגלית יכול לחיות במודעות זו. לימוד זה לא צריך להתחיל בגיל מבוגר. אדרבה, ככל שנקדים לימוד זה כבר מהגיל הרך, המסר הפשוט והאמיתי ייקלט בקלות. וכך ככל שגדלים בלימוד זה, אהבת ה' וידיעת ה' הולכת ורבה. כל גיל והרמה שלו, כל גיל והעומק שלו. אמנם נכון הוא שכדי להנחיל זאת תלמידים, צריכים ראשית המורים להיות כך. כי אם האמונה הפשוטה, המתפשטת על כל התחומים בחיים לא חיה ומפעמת במורים, לא יהיה ניתן להנחיל זאת לתלמידים. יחד עם זאת, אף פעם לא מאוחר מדי, וגם הורים יכולים להשתלם ולהשתכלל במשימת חיינו, ובמקביל ללימוד העצמי שאינו מסתיים עד 120 שנה להנחיל זאת לתלמידים.

בע"ה בדרך זו נזכה לגדל דור של אנשי אמונה ואמת, אנשי חסד וענווה ונזכה לקיום דברי הנביאים: "כי מלאה הארץ דעה את ה', כמים לים מכסים" (ישעיה יא, ט).

בגליון השבוע

מאמר מפי **הרב ניר בן ארצי שליט"א**
מחיית זכר עמלק **הרב אהרן אליהו**
בשבילי החינוך אם הבנים שמחה
קצת על תעשיית המזון **הרב עמרם אדרעי**

"כל המידות כולן צריכות כוונה, חוץ ממידת ענווה. שכן ענווה, שיש עמה כוונה, שוב אין שמה ענווה."
(רבי מנחם מנדל מקוצק)
מאורות **ישראל**

סבא, זו הזכות שלך.
תפילין בית אל
1-800 תפילות
www.tefillin.co.il
02-9975158 | 1-800-795554

בע"ה
לשאוף קדימה,
להאמין שאתה יכול,
להצליח איפה שאתה
להיות מקצוען במה שאתה עושה.
מקד"צ "עמנואל"
ע"ש סא"ל עמנואל יהודה מורנו הי"ד
לפרטים: 054-9900573
עמנואל

תרומות לעמותת "תאיר נרי"
יתקבלו בברכה בטלפון
1-599-599-590

זמני **שבת**

	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	18:32	19:44
ת"א	18:48	19:47
ב"ש	18:50	19:46
חיפה	18:40	19:47

יוצא לאור ע"י
תאיר נרי
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א
מושב תלמים 26 ד.נ. לכיש דרום 79315
טל'. 1-599-599-590 פקס. 08-6610015
דוא"ל. tairneri@gmail.com

עלון לילדים

מסביב לשלחן השבת

בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ אָנוּ מְצֻוִּים עַל מִצְוַת הֲשָׁבַת-אֲבֵדָה: "לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת שֵׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם, **הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם** לְאָחִיךָ... וְכֵן תַּעֲשֶׂה **לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ** אֲשֶׁר תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ". בַּעַל הֶ"חָפֵץ חַיִּים" זצ"ל מְלַמְּדֵנוּ, שֶׁאֵין זֶה צִוּוּי רַק לְהָשִׁיב אֲבֵדָה, אֶלָּא גַּם אִם רַק רוֹאִים שֶׁרְכוּשׁוֹ שֶׁל חֲבֵרֵנוּ **עָלוּל** לָלֶכֶת לְאִבּוּד - אָנוּ כְּבָר מְצֻוִּים לְהַזְהִיר אוֹתוֹ שֶׁיִּשְׁמֹר עָלָיו.

אָנוּ נִמְצָאִים בִּימֵי חֹדֶשׁ הָרַחֲמִים, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר "דִּרְשׁוּ ה' בְּהִמָּצְאוֹ, קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב". בּוֹ נָהֲגוּ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּים לַסְּלִיחוֹת, לְהִתְחַנֵּן לַה' וּלְהִתְחָרֵט עַל הַדְּבָרִים הָרָעִים שֶׁעָשִׂינוּ - כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים נְקִיִּים וְזַכִּים מֵחֲטָאִים.

מָה הַקֶּשֶׁר בֵּין מִצְוַת הֲשָׁבַת-אֲבֵדָה לְחֹדֶשׁ אֱלוּל?

חֲכָמִים מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ, שֶׁמִּצְוַת הֲשָׁבַת-אֲבֵדָה אֵינָהּ רַק בִּתְחוּם הַגַּשְׁמִי. לֹא רַק חֲפָצִים אֲבוּדִים יֵשׁ מִצְוָה לְהַחְזִיר, אֶלָּא מִלְּשׁוֹן הַפָּסוּק "**לְכָל** אֲבֵדַת אָחִיךָ", אָנוּ מְבִינִים שֶׁכָּל סוּג שֶׁל אֲבֵדָה שֶׁחֲסֵרָה לִיהוּדִי - יֵשׁ מִצְוָה לְהָשִׁיבָהּ. לָכֵן בָּרוּר שֶׁנִּשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם, אֲבֵדָתוֹ הָרוּחָנִית - מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַיֵּעַ בַּהֲשָׁבָתָהּ שֶׁהֲרֵי חִסָּרוֹן רוּחָנִי חָמוּר הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵחִסָּרוֹן גַּשְׁמִי. כַּאֲשֶׁר אָדָם רוֹאֶה אֲנָשִׁים הַתּוֹעִים מִדֶּרֶךְ ה', וְעוֹשִׂים עֲבֵירוֹת, לֹא יִתְעַלֵּם וְיֹאמַר: "זֶה לֹא עִנְיָנִי". אֶלָּא יֵדַע שֶׁאִם ה' הֶרְאָה לוֹ אוֹתָם - זֶה כְּדֵי שֶׁיְּסַיֵּעַ לָהֶם וִיקָרְבֵם כְּכָל יְכָלְתּוֹ לַתּוֹרָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

וְזֹאת כֵּיצַד? "הָשֵׁב" - קֹדֶם כָּל מוּטָל עַל הָאָדָם לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, לְהִתְחַזֵּק בְּקִיּוּם הַמִּצְווֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵירוֹ וּבֵין אָדָם לַמָּקוֹם, וְדֶרֶךְ אֶרֶץ שֶׁקָּדְמָה לַתּוֹרָה. וְאָז "תְּשִׁיבֵם" - אַחֲרֵי שֶׁשָּׁבִים בִּתְשׁוּבָה, אָנוּ יְכוֹלִים לְקָרֵב גַּם אֲנָשִׁים אֲחֵרִים. יְהִי רָצוֹן שֶׁנִּזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה וּלְהִתְקָרֵב לַה' וּמִתּוֹךְ קִרְבָה זוֹ - בְּעֶזְרַת ה' נַצְלִיחַ אַף לְסַיֵּעַ לְעַם יִשְׂרָאֵל. **שַׁבָּת שָׁלוֹם!**

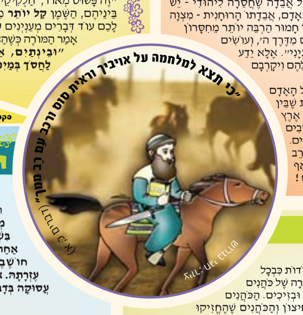
"כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך" (דברים כ"א)

בדרך למקדש...

לִשְׁכַּת עוֹשֵׂי לֶחֶם הַפָּנִים

יוֹם שַׁבַּת הַיּוֹם בַּמִּקְדָּשׁ, וּבַבֹּקֶר הֵחֵלּוּ בָּעֲבוֹדוֹת כִּבְכָל יוֹם. עָמַדְתִּי **בְּשַׁעַר נִקָּנוֹר**, לְפֶתַע רָאִיתִי שַׁיָּרָה שֶׁל כֹּהֲנִים וּבִידֵיהֶם 2 טְלָאִים, תַּבְנִיּוֹת לֶחֶם עֲנָקִיּוֹת וּבְזִיכִים. הַכֹּהֲנִים וּבִידֵיהֶם הַטְּלָאִים, הָלְכוּ אֶל הַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן וְהַכֹּהֲנִים שֶׁהֶחֱזִיקוּ בְּתַבְנִיּוֹת הַלֶּחֶם נִכְנְסוּ אֶל הַהֵיכָל. נִשְׁאַרְתִּי לַעֲמֹד בְּפֶתַח שַׁעַר נִקָּנוֹר וּלְאַחַר כַּמָּה דַּקּוֹת רָאִיתִי שׁוּב שְׁנֵי כֹּהֲנִים וּבִידֵיהֶם תַּבְנִיּוֹת לֶחֶם. הִתְבּוֹנַנְתִּי הֵיטֵב וְהָיִיתִי מְעַט מְהֻרְהָר.

"שְׁמַעְיָה", שָׁמַעְתִּי אֶת קוֹלוֹ שֶׁל אֲחִיטוּב, "בֹּא", יָרַדְתִּי אֶת הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁל הָעֲזָרָה. אֲחִיטוּב חִכָּה לִי בְּעֶזְרַת הַנָּשִׁים, "בֹּא וְנֵלֵךְ יַחַד לְלִשְׁכַּת עוֹשֵׂי לֶחֶם הַפָּנִים". אֲחִיטוּב עָצַר לְרֶגַע וְאָמַר, "עַל פִּי הַבָּעַת פָּנֶיךָ, נִרְאֶה שֶׁעוֹד לֹא הִכַּרְתָּ אֶת הַלִּשְׁכָּה הַזּוֹ". "נָכוֹן" אָמַרְתִּי. אֲחִיטוּב שָׂם יָדוֹ עַל כְּתֵפִי וְאָמַר "לִשְׁכַּת עוֹשֵׂי לֶחֶם הַפָּנִים נִמְצֵאת בְּתוֹךְ **בֵּית הַמּוֹקֵד**". "אָה... הַבַּיִת שֶׁבֵּין עֶזְרַת הַנָּשִׁים לְחֵיל (הַחוֹמָה)", אָמַרְתִּי. "נָכוֹן", אָמַר אֲחִיטוּב, "בַּלִּשְׁכָּה זוֹ אוֹפִים הַכֹּהֲנִים אֶת 12 לַחְמֵי הַפָּנִים. לְחָמִים אֵלּוּ מוּנָחִים עַל שֻׁלְחַן לֶחֶם הַפָּנִים שֶׁעוֹמֵד בִּפְנִים הַהֵיכָל, לְיַד הַמְּנוֹרָה וּמִזְבַּח הַזָּהָב. וּבְכָל שַׁבָּת בַּבֹּקֶר מַחֲלִיפִים אֶת 12 הַלְּחָמִים בִּלְחָמִים חֲדָשִׁים וְאֶת 12 הַלְּחָמִים מִשַּׁבַּת שֶׁעָבְרָה, מְחַלְּקִים עַכְשָׁו בְּלִשְׁכַּת לֶחֶם הַפָּנִים".

"מִשְׁמְרוֹת-הַכֹּהֲנִים וְהַכֹּהֲנִים אוֹכְלִים לֶחֶם מִלִּפְנֵי שָׁבוּעַ"?! הִתְפַּלֵּאתִי, "הוּא בֶּטַח יָבֵשׁ לְגַמְרֵי"! "כְּשֶׁתִּטְעַם מֵהַלֶּחֶם תִּוָּכַח בְּעַצְמְךָ שֶׁהוּא טָרִי לְגַמְרֵי, זֶה רַק **אַחַד מֵהַנִּסִּים** שֶׁמִּתְרַחֲשִׁים בְּאוֹפֶן קָבוּעַ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ", עָנָה אֲחִיטוּב. הִגַּעְנוּ. סָבִיב לְשֻׁלְחָנוֹת יָשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים. "הִנֵּה, בֹּא נֵשֵׁב כָּאן יַחַד", הִצְבִּיעַ אֲחִיטוּב, "קַח", אֲחִיטוּב נָתַן לִי חֲתִיכַת לֶחֶם קְטַנָּה. וּכְמוֹ שֶׁאֲחִיטוּב אָמַר, הַלֶּחֶם הָיָה מַמָּשׁ **טָרִי**.

שָׁלֹשׁ מִצְווֹת בַּפָּרָשָׁה:
בְּאַחַת מִצְוָה לְהַחֲזִיר,
בְּאַחַת אָסוּר לְהַחֲזִיר
וּבְאַחַת מִצְוָה לָקַחַת. מִי אֲנַחְנוּ?

הפתרונות מהשבוע שעבר:
- הוא - קרבן תמים
- היא - תורה תמימה
- הוא - נחל
- היא - נחלה

את התשובות לחידה, יש לשלוח לפקס: 08-6610015
או בדואר אלקטרוני: tairneri@gmail.com

כותבי עלון ילדים: הרב ישראל שנהב, ירדן נאור, תהילה יפרת

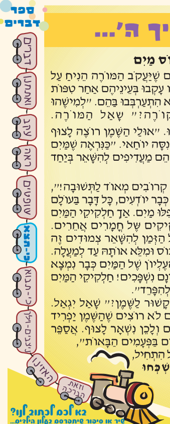

מה רבו מעשיך ה'...

נִפְלָאוֹת בְּכוֹס מַיִם

יִגְאַל הִתְבּוֹנֵן לְתוֹךְ קַעֲרַת הַמַּיִם שֶׁיַּעֲקֹב הַמּוֹרֶה הֵנִיחַ עַל הַשֻּׁלְחָן בְּשִׁעוּר טֶבַע. יִגְאַל וַחֲבֵרָיו עָקְבוּ בְּעֵינֵיהֶם אַחַר טִפּוֹת הַשֶּׁמֶן שֶׁצָּפוּ לָהֶן עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְלֹא הִתְעָרְבְבוּ בָּהֶם. "לְמִישֶׁהוּ מִכֶּם יֵשׁ רַעְיוֹן אֵיךְ זֶה קוֹרֶה?" שָׁאַל הַמּוֹרֶה.

כֻּלָּם הִסְתַּכְּלוּ עַל הַקְּעָרָה וְחָשְׁבוּ. "אוּלַי הַשֶּׁמֶן רוֹצֶה לָצוּף וְלַעֲלוֹת כָּל הַזְּמַן מֵעַל הַמַּיִם..", נִסָּה יוֹחַאי. "כַּנִּרְאֶה שֶׁמַּיִם לֹא אוֹהֲבִים שֶׁמֶן", הֵצִיעַ גּוֹלָן. "הֵם מַעֲדִיפִים לְהִשָּׁאֵר בְּיַחַד בְּלִי שֶׁמֶן בְּתוֹכָם...".

"רַעְיוֹנוֹת מְעַנְיְנִים מְאוֹד, וַאֲפִלּוּ קְרוֹבִים מְאוֹד לַתְּשׁוּבָה!", אָמַר יַעֲקֹב הַמּוֹרֶה, "כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם כְּבָר יוֹדְעִים, כָּל דָּבָר בָּעוֹלָם מוּרְכָּב מֵחַלְקִיקִים קְטַנְטַנִּים, אֲפִלּוּ מַיִם. אַךְ חֶלְקִיקֵי הַמַּיִם הֵם מְיֻחָדִים וְלֹא דּוֹמִים לְחַלְקִיקִים שֶׁל חֳמָרִים אֲחֵרִים. הֵם נִמְשָׁכִים בְּחָזְקָה וְרוֹצִים כָּל הַזְּמַן לְהִשָּׁאֵר צְמוּדִים זֶה לָזֶה. הִנֵּה תִּרְאוּ!" הַמּוֹרֶה לָקַח כּוֹס וּמִלֵּא אוֹתָהּ עַד לְמַעְלָה. "כָּעֵת הִסְתַּכְּלוּ מִקָּרוֹב, הַחֵלֶק הָעֶלְיוֹן שֶׁל הַמַּיִם כְּבָר נִמְצָא מִחוּץ לַכּוֹס, וּבְכָל זֹאת הַמַּיִם אֵינָם נִשְׁפָּכִים! חֶלְקִיקֵי הַמַּיִם מוֹשְׁכִים זֶה אֶת זֶה וְלֹא רוֹצִים לְהִפָּרֵד".

"וָואוֹ זֶה מְעַנְיֵן, אֲבָל אֵיךְ זֶה קָשׁוּר לַשֶּׁמֶן?" שָׁאַל יִגְאָל. "זֶה פָּשׁוּט מְאוֹד, חֶלְקִיקֵי הַמַּיִם לֹא רוֹצִים שֶׁהַשֶּׁמֶן יַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, הַשֶּׁמֶן **קַל יוֹתֵר** מֵהַמַּיִם וְלָכֵן נִשְׁאָר לָצוּף. אֲסַפֵּר לָכֶם עוֹד דְּבָרִים מְעַנְיְנִים עַל מַיִם בַּפְּעָמִים הַבָּאוֹת", אָמַר הַמּוֹרֶה כְּשֶׁהַצִּלְצוּל הִתְחִיל,

"וּבֵינְתַיִם, אַל תִּשְׁכְּחוּ
לַחֲסֹךְ בְּמַיִם!"

בא לכם לכתוב לנו?
שיר או סיפור שיתפרסם בעלון הילדים...
פקס: 08-6610015 דואר אלקטרוני: tairneri@gmail.com

הסיפור שלי

שְׁבוּעַ חסד - חלק ב'

תַּקְצִיר: **סוֹף הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל, שִׂירְאֵל מְשַׁכְנַעַת אֶת אוֹרִיָּה שֶׁצָּרִיךְ לְהִשְׁתַּתֵּף בְּשָׁבוּעַ הַחֶסֶד שֶׁל הַסְּנִיף, הֵן קוֹבְעוֹת שֶׁכָּל אַחַת תָּכִין רַעְיוֹנוֹת לְחֶסֶד. בִּזְמַן שֶׁאוֹרִיָּה חוֹשֶׁבֶת, אָחִיהָ הַקָּטָן וְאִמָּהּ מְבַקְּשִׁים אֶת עֶזְרָתָהּ. אוֹרִיָּה כּוֹעֶסֶת אֵיךְ הֵם לֹא מְבִינִים שֶׁהִיא עֲסוּקָה בְּדָבָר כָּל כָּךְ חָשׁוּב, בְּחֶסֶד?**

* * *

הַשְּׁאֵלָה שֶׁל אִמָּא הִדְהֲדָה לִי בָּרֹאשׁ, מָה זֶה בֶּאֱמֶת חֶסֶד? הִתְחַלְתִּי לִכְתֹּב: חֶסֶד, רָצוֹן לְהֵיטִיב עִם הַזּוּלַת... לַעֲזֹר לַאֲנָשִׁים, גַּם אִם לֹא חַיָּבִים. לְשַׂמֵּחַ אֲנָשִׁים... לְבַקֵּר חוֹלִים... לַעֲזֹר בַּסְּנִיף... לְבַקֵּר בְּבֵית אָבוֹת...

כְּכָל שֶׁחָשַׁבְתִּי עַל זֶה יוֹתֵר הֵבַנְתִּי שֶׁיֵּשׁ יוֹתֵר מִתְּשׁוּבָה אַחַת, רַק לֹא הֵבַנְתִּי לָמָּה אִמָּא חִיְּכָה אֵלַי בְּעַצְבוּת, אִם חֶסֶד הוּא דָּבָר כָּל כָּךְ טוֹב?! הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁיֵּשׁ עוֹד מַשֶּׁהוּ שֶׁלֹּא בָּרוּר לִי.

הֵרַמְתִּי אֶת הַטֶּלֶפוֹן, "הַלּוֹ, שִׂירְאֵל?" - אִם מִישֶׁהוּ יֵדַע אֶת הַתְּשׁוּבָה לַשְּׁאֵלָה, זֹאת רַק שִׂירְאֵל.

"אוֹרִיָּה, אֵיךְ הוֹלֵךְ? עָשִׂית רְשִׁימָה?" נֶאֱנַחְתִּי. סִפַּרְתִּי לָהּ שֶׁקֹּדֶם כָּל נִסִּיתִי לְהָבִין מָה זֶה חֶסֶד, שָׁאַלְתִּי אוֹתָהּ מָה יֵשׁ בָּרְשִׁימָה שֶׁלָּהּ. "אָה... אֲנִי אַקְרִיא לָךְ כַּמָּה דְּבָרִים..." אוֹרִיָּה הִתְחִילָה לִקְרֹא "...לַעֲזֹר בַּבַּיִת, בְּלִי שֶׁיְּבַקְּשׁוּ.. לְשַׂחֵק עִם אֲחוֹתִי הַקְּטַנָּה... לִשְׁאֹל אֶת אִמָּא אִם הִיא צְרִיכָה עֶזְרָה בְּמַשֶּׁהוּ..." שִׂירְאֵל הִמְשִׁיכָה לְהַקְרִיא אֲבָל אֲנִי כְּבָר לֹא הִקְשַׁבְתִּי, הֵבַנְתִּי לָמָּה אִמָּא הָיְתָה עֲצוּבָה, הִרְגַּשְׁתִּי אֵיךְ פִּסְפַסְתִּי בֶּאֱמֶת אֶת הַחֶסֶד שֶׁלִּי. "אוֹרִיָּה, אַתְּ אִתִּי?" שִׂירְאֵל עָצְרָה לְרֶגַע, "כֵּן, פָּשׁוּט עַד עַכְשָׁו חָשַׁבְתִּי שֶׁחֶסֶד זֶה רַק לַאֲנָשִׁים בַּחוּץ, עַכְשָׁו אֲנִי מְבִינָה שֶׁאֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת הָמוֹן חֶסֶד גַּם בַּבַּיִת!!!" סִפַּרְתִּי לָהּ אֵיךְ עָנִיתִי לְאִמָּא וְלִשְׁלוֹמִי. מַמָּשׁ הִצְטַעַרְתִּי עַל הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁלִּי. שִׂירְאֵל פִּתְאֹם צָחֲקָה וְאָמְרָה "כְּמוֹ שֶׁהַמּוֹרָה שׁוֹלָה אוֹמֶרֶת "עֲנִיֵּי עִירְךָ קוֹדְמִים..." הִיא חִקְּתָה אֶת הַמּוֹרָה בִּמְדֻיָּק וּפָשׁוּט הִתְגַּלְגַּלְנוּ מִצְּחוֹק.

נִתַּקְתִּי אֶת הַטֶּלֶפוֹן וְחִפַּשְׂתִּי אֶת אִמָּא. שָׁאַלְתִּי אוֹתָהּ: "אִמָּא, אַתְּ צְרִיכָה עֶזְרָה בְּמַשֶּׁהוּ?" אִמָּא רַק חִיְּכָה וְחִבְּקָה אוֹתִי חִבּוּק חָזָק.

סוֹף!

קדושים תהיו - הרב עמרם אדרעי שליט"א

תעשיית המזון בימינו ובעיות הכשרות הכרוכים בה

(עפ"י הספר: מדריך לכשרות המזון)

בזמנינו שכמעט כל המאכל הטבעי הולך ועובר מהפיכה תעשייתית בכל העולם ע"י שעובר הכנות שונות (כגון: בישול, ניקוי, עיקור, שימור, עישון, אריזה ושיווק עוד) על ידי מפעלי המזון השונים. ובעולם הולכים ומוקמים מפעלים לתעשיית מזון מוכן למאכל או מוכן למחצה ע"י חימומו או תוספת מים וחימום והוא מוכן לאכילה.

קם דור צעיר שאינו מכיר כמעט את מקורות המזון הטבעיים ותכולתו, כגון דרך הכנת הלחם ומקורותיו, הכנת הבשר לאכילה ללא מאמץ.

דבר אחר ומטרה אחרת של מפעלי המזון בימינו היא הפיכת המזון המתקלקל בנקל למוצר מזון הנשמר לתקופת זמן ארוכה וזאת ע"י עיבוד המזון בצורות שונות ע"י בישולו, עיקורו או פסטורו ובעזרת חומרים שונים כימיים וכד' שלא תמיד הם כשרים במאה אחוז, ויש לפעמים שמקורם מאיסורים חמורים (שומן מן החי וג'לטינה העשויים מעור ועצמות של בעלי חיים טרפות ונבלות או מבע"ח טמאים ועוד...)

אמנם, עיבוד המזון התעשייתי מטרתו גם לשמרו, שלא יבוא לידי קלקול גם בזמן העברתו ואחסונו לתקופה ממושכת והופכתו למוצר מזון הנאכל ביתר קלות ללא הכנות מוקדמות ולעיכולו ביתר קלות ע"י בני האדם. דבר המשחרר את האדם מתלותו במקומות מסוימים, באקלימי מזג האוויר ובגורמים סביבתיים. וכן מאפשרת תעשיית שימור המזון בימינו לאספקתו במשך כל עונות ימי השנה, אף בעונות שאותו מזון אינו בנמצא טרי, שכן המזון הצמחי, גידולו תלוי כידוע בעונות השנה, במזג האוויר ובמידת מצב השנה: גשומה או שחונה. תעשיית שימורי המזון מבטיחה אספקת מזון בכל מקום בעולם אף במקומות ששם אין גידולים חקלאיים מסיבות שונות.

וכן מביאה תעשיית שימורי המזון בימינו לכל מקום מזון מוכן בכל עת ובכל זמן. אך דא עקא, אליה וקוץ בה. דבר זה גורם כאמור להרבה מכשולים בשטח הכשרות. מלבד העניין שכל המוצרים הטבעיים מאבדים ע"י כך את טעמם הטבעי והמקורי וכן מאבדים ע"י כך הרבה ויטמינים חיוניים לגוף האדם, עד כדי כך שבימינו נחלשו גופות בני האדם ונזקקים לויטמינים אלו שאבדו מהמזונות הטבעיים וצורכים אותם בצורת תרופות וכדורים.

מלבד העניין שכל המוצרים הטבעיים מאבדים ע"י כך את טעמם הטבעי והמקורי וכן מאבדים ע"י כך הרבה ויטמינים חיוניים לגוף האדם, עד כדי כך שבימינו נחלשו גופות בני האדם ונזקקים לויטמינים.

יש ותעשיית המזון משפרת גם את טעם המזון וערכו התזונתי ע"י עיבודו ובעזרת (או בלי עזרת) הוספת חומרי גלם אחרים צמחיים, מן החי או כימיים. דבר המעמיד הרבה בעיות ושאלות בהלכה. כמו כן תעשיית המזון הצמחי מייצרת מזון מוגש ומשווק בצורה מוגמרת ע"י אריזתו בצורה המתאימה לו, בהיגיינה ובמשקלים רצויים לבני אדם, ואף שהמזון הוא טבעי לחלוטין, כגון: גידולי עץ ואדמה שונים, יש לפעמים ולפני אריזתם נמרחים בחומרים שמקורם משומן מן החי כדי לשמרם ולבודדם מהשפעות חיצוניות מחרקים, חיידקים וכד', כדי שלא יתקלקלו או כדי להקנות להם מראה יפה ומבריק נמרחים בשומנים שמקורם יכול להיות מן החי אסור, וע"י כך נאזר המזון אף שלכאורה הוא נראה טבעי וללא תרכובות ותוספות.

בעיה אחרת הקיימת בימינו היא: שיש מפעלי מזון שלכאורה הם מייצרים מזון צמחי וטבעי, אך מזון זה, יכול להיות מזויף ומורכב, וזאת בעזרת תחליפים שונים, עיבודים כימיים, צבעי מאכל, חומרים משמרים, נותני טעם, פסולת מזון תעשייתית ועוד מרעין בישין שבזה ג"כ יתכנו הרבה מכשולים בכשרות. יש גם מוצרי מזון אף שמקורם הוא מגידולי עץ או אדמה, חייבים לעבור עיבוד נוסף כדי להכשירם לאכילה, אם זה ע"י בישול, פסטור, הוספת חומרי טעם, מתיקות, תבלינים וכד' או ייבוש (פירות וירקות יבשים), כבישה, מליחה, או החמצה וכד'. וכל זה נעשה ע"י מפעלי המזון בימינו בשיטות שונות ובחומרים כימיים שונים שבהרבה מקרים יש חששות לכשרותם, דבר המעורר שאלות שונות בקשר לכשרותם.

גידולי עץ ואדמה שונים, יש לפעמים ולפני אריזתם נמרחים בחומרים שמקורם משומן מן החי כדי לשמרם ולבודדם מהשפעות חיצוניות מחרקים, חיידקים וכד'.

ועי"כ אחרי שרואים כל זה, כמה צריכים אנו להתאמץ ולהיזהר בכשרות המאכלים. לעמוד על המשמר, לבדוק, לחקור ולדרוש אחר כל מוצר מזון שמכניסים לפינו, וכולי האי ואולי נצא ידי חובת בדיקת מזונותינו, והקב"ה יסייענו שמה שנעלם מעינינו לא נכשל באכילת מאכלות אסורות. כי בדורנו אנו זקוקים יותר מהדורות הראשונים לסיעתא דשמיא שלא תצא תקלה מתחת ידינו. שבדורות הראשונים כל מוצר מזון, אכלוהו ע"י שהכינוהו בביתם מהחל ועד כלה ורחוקים מלהיכשל ולבוא לידי תקלה. וחז"ל הסבירו לנו שזוכה לסיעתא דשמיא זו שלא לבוא לידי תקלה, רק מי שזהיר ומקפיד לבדוק ולפשפש בכל מה שמכניס לפיו.

והיות ולא יעלה על הדעת שיהודי הרוצה להקפיד לבדוק כשרות מאכליו, ילך ויטרח בעצמו לחפש מקורותיהם, גידולם, דרכי ייצור המזון לבדוק כשרות כל מוצר שמייצרים במפעלים לפני שיכניסו לפיו, שאם כך, לא ישאר בימינו לבן אדם מה לאכול. מקובל מדורי דורות שמורה ההוראה והרבנים הממונים על הציבור ובתי הדין, ממנים, שומרים ומשגיחים שהם באי כוחם להשגיח במפעלי המזון, לבדוק ולהשגיח על כל תהליכי ייצור המזונות, מקורותיהם ומרכיביהם, וכל מוצר מזון שהשגיחו על ייצורו והוא כשר נחתם בחותמת הרבנות המשגיחה והמכשירה. וכך ציבור צרכני המזון הכשר יודעים מה לקרב ומה להרחיק. ועל כן, בבואנו לקנות או לאכול כל מוצר מזון, יש לנו להקפיד ביתר זהירות וכובד ראש, לבדוק את כשרותו, ושנעשה בהכשר ובהשגחה ע"י רבנות מוסמכת. והוא הדין בבואנו לקנות מוצרי מזון שאינם ארוזים כמו פירות וירקות וכד'. לקנות רק ממקומות שעליהם יש השגחה רבנית מוסמכת, וכן בבואנו לאכול במקומות ציבוריים, נקפיד לאכול רק במקומות שיש עליהם השגחה קפדנית.

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיעזרנו וייסענו לשמור על טהרת גופנו ונשמתנו ולא נבוא לידי מכשול במה שאנו מכניסים לפינו, ובזכות זה נזכה לזיכוך שכלנו ורעיוננו ולעשות רצון בוראנו כל הימים, אמן.

***

הרב עמרם אדרעי שליט"א - יועץ לשעבר לענייני כשרות למרן הראשון לציון הרה"ג כמוהר"ר מרדכי אליהו שליט"א. **מחבר הספרים:** "הכשרות כהלכה" (בשמונה מהדורות). "אנציקלופדיה לכשרות המזון": "מזון מן החי", "מזון מן הצומח", "מזון מלאכותי", "הכשר כלים", "כשרות בפסח", "כשרות המשקאות", "חומרי עזר בתעשיית המזון וכשרותם". "מדריך לכשרות המזון". "המטבח הכשר". "שו"ת עמא דבר".

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א

הלכות צדקה

חודש אלול רומז לשלושה דברים: תשובה, תפילה וצדקה שבהם צריכים להזדרז בחודש זה. מצוות עשה ליתן צדקה לענייי ישראל שנאמר: "פתוח תפתח את ידך " ונאמר: "וחי אחיך עמך". וכל הרואה עני מבקש והעלים עינו ממנו ולא נתן לו צדקה, עובר בלא תעשה שנאמר: "לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידך מאחיך האביון". על כן לעולם לא יתן אדם פחות משליש שקל בשנה, ואם לא נתן - ביטל מצוות צדקה" (דרכי הלכה על קישו"ע ס' ל"ד ס"ק א).

כמה יתן אדם צדקה? שנה ראשונה מעשר מן הקרן, ומכאן ואילך מן הרווח שבכל שנה וזוהי מידה בינונית. ומן המובחר שיתן חומש בשנה הראשונה וכן מן הרווח שבכל שנה, ולא יבזבז יותר מחומש שלא יצטרך לבריות.

לא יעשה אדם מצווה שחייב בה ממעות מעשר כגון ציצית ותפילין, אבל הידור מצווה יש אומרים שיכול לעשות מכספי מעשר (רב פעלים ב' או"ח ס"ד, דרכי הלכה שם סק' ב).

שמונה מעלות בצדקה זו למעלה מזו:
א. מעלה גדולה שאין למעלה הימנה - המחזיק ביד המך ונותן לו מתנה או הלוואה, או עושה לו שותפות, או ממציא לו מלאכה כדי לחזק את ידו שלא יזדקק לבריות.
ב. פחות מזה הנותן צדקה לעני ולא יודע למי נותן והעני לא ידע ממי מקבל, וקרוב לזה הנותן לקופה של צדקה. ולא יתן אדם לקופה של צדקה, אלא אם כן יודע שהממונה עליה נאמן ויודע לנהוג כשורה.
ג. פחות מזה, שיודע למי נותן, אך העני לא יודע ממי לוקח. וכן נהגו גדולי החכמים שהיו משליכים בפתחי העניים מעות בסתר, וכן ראוי לעשות כשאין קופת צדקה נאמנה. **ד.** פחות מזה שיודע העני ממי נוטל ולא יודע הנותן למי נותן, וכן נהגו חכמים שהיו צוררים מעות בסדיניהם ומשליכים לאחוריהם ובאים עניים ונוטלים מפני הבושה. **ה.** פחות מזה - שיתן לעני בידו קודם שיבקש. **ו.** פחות מזה - שיתן לו כראוי אחר שישאל. **ז.** פחות מזה - שיתן לו פחות מהראוי בסבר פנים יפות. **ח.** פחות מזה - שיתן לו בעצב (יו"ד רמ"ט ו, דרכי הלכה שם סק' ד').

נערך בידי הרב טל חיימוביץ' - ר"מ בישיבת "רינת ישראל"

מאור התורה - הרב אהרן אליהו שליט"א

תמחה את זכר עמלק

בסוף הפרשה מובאת מצוות מחיית עמלק. ויש להבין מדוע נאמר "תמחה את **זכר** עמלק" ולא "עמלק"? אומנם רש"י מפרש, שלא ישאר שום זכר, ובא לומר שצריך להרוג גם הבהמות שלא יהא נזכר שֵׁם עמלק אפילו על בהמה. מכל מקום יש לפרש עוד שהכוונה כפשוטו, דהיינו כפי שמובא בסוף פרשת בשלח, "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב" ומבאר רש"י: חתך ראשֵׁי גיבוריו, ולא השאיר אלא חלשים שבהם, ולא הרג כולם כי כך ה' ציוה. ולפי זה מובן שרק זכר עמלק נשאר ואותו צריך למחות, כי עיקר עמלק, הם הגיבורים, כבר הרג יהושע.

למה לא הרג החלשים?

יהושע לא הרג החלשים לפי שכך ציוה ה'. אך מדוע לא ציוה ה', שיהרוג את כולם? מדוע צריך שיהא חילול השם גדול כל כך, עד שאמרו חז"ל על הפסוק "כי יד על כס י-ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור" - אין שם ה' שלם ולא כסאו, עד שיכרת זרעו של עמלק.
אם כך, מדוע לא היה בכוחם של משה, אהרן וחור ויהושע וכל ישראל להכרית את עמלק בעודו באיבו, ולנצח נצחים לא יזכר שמו? ויש לומר שחז"ל תרצו זאת במסכת ר"ה (כה.) ורש"י מביא מדבריהם בפרשת בשלח: "וכי ידיו של משה מנצחות במלחמה? אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים לבם לאביהם שבשמים - היו מתגברים, ואם לאו - היו נופלים". כלומר, כל היסוד של מצוות מחיית עמלק תלוי בעבודת ה' של ישראל, אם נכנעים לבורא בתורה ותפילה - נכרת עמלק, ואם לאו - גובר כוחו. ועל זה נאמר: "ולאום מלאום יאמץ" כשזה קם זה נופל. וזהו שאמרו חז"ל: "וילחם עם ישראל ברפידים" - כשרפו ידיהם מהתורה בא עמלק. אם כן, לא רק ידיו של משה ושל הצדיקים מנצחים במלחמה, אלא צריך שגם עם ישראל ישעבדו לבם לשמים. ובימי יהושע לא שיעבדו לבם בשלמות, לכן לא יכל יהושע להרוג את כולם.

כל היסוד של מצוות מחיית עמלק תלוי בעבודת ה' של ישראל, אם נכנעים לבורא בתורה ותפילה - נכרת עמלק, ואם לאו - גובר כוחו. ועל זה נאמר: "ולאום מלאום יאמץ" כשזה קם זה נופל.

פרפראות לתורה

"כי תצא למלחמה על אויביך, ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו" (דברים כא, י)

הכתוב מדבר כאן על המאבק התמידי הנטוש בין האדם ובין אויבו הנצחי - היצר הרע. הרי אמרו חכמינו: "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ויום, ואלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו" (קדושין ל). משמע אם כן, שבדרך הטבע קשה מאוד לכבוש את היצר הרע. ואם כן הרי עלול דבר זה לרפות את ידיו של האדם מללחום בו - על כן אמרה תורה: "כי תצא למלחמה על אויביך" - אם אך תתחיל לנהל את המלחמה, כבר יכול אתה להיות סמוך ובטוח, כי "ונתנו ה' אלוקיך בידך" - מן השמים יסייעוך לנצח, שכן, הבא לטהר מסייעין אותו"... (תורת משה)

שעה שאתה לוחם את מלחמתך התמידית נגד אויביך התמידי, היצר הרע - "ושבית שביו" - למוד תלמד ממנו לקח, כיצד לנהל את המלחמה, ובאותה מידה של זריזות ועקשנות שהוא משתמש בה כדי לשבותך - תשתמש אתה כדי לשבות אותו... (הבעש"ט הקדוש)

"ובערת הרע מקרבך
וכל ישראל ישמעו ויראו" (דברים כא, כא)

אם חלילה מתרגשות ובאות צרות על עם ישראל, אל תבקש עצות כדי לבער את הרע ולבטל את הצרות על ידי סיבות חיצוניות, אלא "מקרבך" - הדבר תלוי בך עצמך. אם יחזרו ישראל בתשובה שלמה ויפנו את לבם לאביהם שבשמים. יתבער הרע ממילא... (דברי שערי חיים)

"למען ייטב לך והארכת ימים" (דברים כב, ז)

הרמב"ן מפרש טעם על מצוות שילוח הקן - כדי לנטוע בלבנו את מידת הרחמים על כל בריה ובריה. והנה חכמינו מנו את הרחמנים בין השלושה אשר "חייהם אינם חיים" (פסחים קי"ג), לפי שהרחמן מצטער תמיד בצערו של הזולת ואין בידו להושיעו, על כן חייו מתמרמרים ומתקצרים.
לפיכך אמרה התורה, כי אדם המקיים שילוח הקן ועל ידי כך הוא מסתגל להיות מן הרחמנים - אל ידאג לכך שמא יתמלאו חייו צער. שכן "למען ייטב לך" - ויכול תוכל להושיע לכל האומללים והנצרכים - "והארכת ימים" - ממילא לא תקצר הרחמנות את חייך ותאריך ימים... (כתב סופר)

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

"למען יאריכון ימיך"

שתי מצוות פירטה התורה שכרן - אריכות ימים. אחת קשה לקיום ואחת קלה. "כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך" (דברים ה, טז) ומצוַת שילוח הקן "למען ייטב לך והארכת ימים" (דברים כב, ז), ונבאר בע"ה כיצד זוכים לאריכות ימים במצות כיבוד הורים.

מצוַת כיבוד הורים היא היסוד של החינוך בבית. כאשר הילד מתרגל מגיל קטן לכבד את הוריו, הוא גדל עם ההבנה מה הם ההורים ומהו כיבודם, ומהו כיבוד הורים? לשמוע בקול אביו ואמו, לכבד אותם, לדאוג להם ולעשות רצונם.
כאשר אדם מכבד הורים, הוא מרחם ומקבל רוך לב ומידות טובות. אהבת ההורים והיראה מהם משפיעה דרך נשמות ההורים על נשמת הבן ללכת בדרך הטובה והישרה. כאשר הקב"ה יצר את אדם וחוה, נתן להם כח ורשות כשליחיו להביא ילדים לעולם. על כן כאשר הילדים מכבדים הוריהם, הם מכבדים בכך את הקב"ה ולומדים גם כן לכבד כל יהודי. ומכאן האדם מגיע לדבקות בה'.

אהבת ההורים והיראה מהם משפיעה דרך נשמות ההורים על נשמת הבן ללכת בדרך הטובה והישרה.

כיצד זוכים הבנים לאריכות ימים?

ההורים אשר ילדיהם שומעים בקולם, מטפלים ומטפחים אותם, מכבדים ולא מכבידים עליהם, על ידי כך ההורים זוכים לנחת רוח ודבר זה גורם להם אריכות ימים ושנים. על כן מידה כנגד מידה, הבנים מקבלים גם הם אריכות ימים. הקב"ה אוהב לעשות ניסים דרך הטבע. הקב"ה רוצה את ההשתדלות שלנו, כלומר, שנפתח פתח כחודו של מחט, כדי שדרכו תכנס עזרת ה' ויפתח פתח כפתחו של אולם.
לכן אם אתה משמח את הוריך, עוזר להם ומטפל בהם, אתה נותן להם חיים וחיוּת, וזה חוזר אליך **מידה כנגד מידה**. אך אם האדם לא עוזר להוריו - לא יקבל אריכות ימים. רק דרך ההורים ניתן לקבל אריכות ימים. אמנם גם אם אדם הציל נפש מישראל, יזכה בגין כך לאריכות ימים. אך בכיבוד הורים, גם זוכה לאריכות ימים וגם מתברך מהם.

ומהי הברכה שיתברך האדם מהוריו?

כל יהודי שיכבד את הוריו, יוכל בנקל להדבק בקב"ה. הוא יתברך מהוריו, תהיה לו הגנה על ידי ברכתם. ילדיו יהיו מחונכים, תהיה לו פרנסה בשפע, הגנה ושמירה. ביתו יהיה בית יהודי, קדוש וטהור, ויזכה לתקן מידותיו. אך לעומת זאת, אדם שעוזב את הוריו, בכוונה - או עושה במכוון, מתנתק מהם ולא מכבדם. חייב מלאים בבעיות, צרות ובלבולים, והכל ילך אצלו בקושי.
כשהילדים מכבדים את הוריהם, אז דרך ההורים יש השפעה על הילדים, והמשפחה נשארת מאוחדת ומלוכדת. אך כאשר המשפחה לא מלוכדת, וכל אחד מהילדים מושך לכיוון אחר, יהיו הרבה הפרעות ואין להם הצלחה. כל עוד ההורים בחיים צריך לכבדם. לאחר אריכות ימים כאשר הם נפטרים מן העולם, ברכת ההורים מתחלקת בין כל האחים, ואז הברכה מגיעה ישירות לכל אחד.
אם נכבד את הורינו מכל הלב, כמו שצריך, נכבד בכך גם את הקב"ה. ניצור בכך אחדות בביתנו, במשפחה ובכל עם ישראל, ובכך נזכה לגאולה שתבוא במהרה וברחמים. אמן כן יהי רצון.

כל יהודי שיכבד את הוריו, יוכל בנקל להדבק בקב"ה. הוא יתברך מהוריו, תהיה לו הגנה על ידי ברכתם. ילדיו יהיו מחונכים, תהיה לו פרנסה בשפע, הגנה ושמירה. ביתו יהיה בית יהודי, קדוש וטהור, ויזכה לתקן מידותיו.

למעוניינים בפגישה עם הרב ניר בן ארצי שליט"א להתייעצות וברכה
ניתן להתקשר לטל' 590-599-599-1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

סיפור לשבת

מגדל פיקוח לראש הרבנים

מרן הראשון לציון הרב הראשי הספרדי לישראל הרב מרדכי אליהו שליט"א (כתוארו אז), הוזמן עם פמלייתו לביקור ממלכתי בנמל התעופה בן גוריון, מאן מלכי רבנן...

אחד ממנהלי שדה התעופה שנתלווה עם הרב אגב סיורו, ביקש לשאול את הרב שאלה גדולה, שאינה נותנת לו מנוח, והוא שמח להזדמנות פז זו שנפלה לידו, שסמכות רבנית גדולה כמעלת הרב תתן דעתה לקושיה חמורה זו... ובכן אמר לו רבנו שאל. "רבנו", אומר השואל, "הכיצד יתכן שאם אדם בא לשאול שאלת רב הוא מחוייב לשמוע להוראת הרב, כלום הרב הוא הסמכות האחת והיחידה שאין אחריה ולא כלום?! וכלום לא מצאנו שהרבנים טועים?!", הוא מקשה ומטעים דבריו לטעון את קושיתו הכבדה... הרב בענוותו השיב לשואל כי בדרך כלל בעל הסמכות הרבנית, הוא בעל ידיעות רחבות יותר ומשקיף על המציאות מעבר למה שהשואל רואה, ולכן עצה טובה היא לשואל לשמוע לעצת הרב ולא לילך בשרירות ליבו. אמנם לאדם נתונה בחירה חופשית ורק עצה טובה נותנים לו לשמוע לציווי ככל אשר יורוך. "אני לא מבין", אומר השואל, "שוב זה לא נתפס לי, למה לחייב? שהרב יגיד מה שיגיד והאיש יעשה מה שיעשה!" "אתה עוד תבין", השיב לו הרב בלחישה...
במהלך סיורם עלו המבקרים ומלוויהם למגדל הפיקוח, "גובהו של מגדל הפיקוח", ביארו המלווים העומדים בראש נמל התעופה וביניהם בעל השאלה באמונת חכמים, "כבניין בן חמישה עשר קומות. ואכן מראש מגדל הפיקוח נשקף שדה התעופה והישובים, גנות ופרדסים הגובלים עמו, כמונחים על כף יד אדם... בראש מגדל הפיקוח יושבים "פקחי טיסה" המשקיפים על מסלולי ההמראה והנחיתה, ומקיפים במבטם את כל היוצאים ובאים והנמצאים בקשת הרחבה של שדה ראייתם, ואת פיהם אין להמרות. מטוס כי יבקש לנחות או להמריא, חייב להישמע להוראות הפקח, והפקח הוא ורק הוא בעל הסמכות להורות לכל מטוס נתיבו...
עתה נפנה רבנו לשואל הנ"ל: "נניח שמטוס מבקש לנחות, והטייס במטוס רואה שמסלול פנוי לפניו, ואילו הפקח אומר לו לנחות במסלול אחר?". "חס וחלילה!" אומר המנהל השואל. עוד בטרם סיים רבנו שאלתו, "הטייס חייב להישמע להוראות הפקח, מכיון שהפקח ממרומי המגדל רואה ויודע דברים שהטייס לא רואה. דברים שרואים מכאן לא רואים משם". והנה לפתע בת קול כבירה הייתה צועקת באוזניו, "תשמענה אוזניך מה שפיך מדבר! אף הרבנים, אמר לו מו"ר, רואים מה שלא רואה השואל!"
(מתוך: מעשי רב ביד רמ"א)

ולכן עצה טובה היא לשואל לשמוע לעצת הרב ולא לילך בשרירות ליבו. אמנם לאדם נתונה בחירה חופשית ורק עצה טובה נותנים לו לשמוע לציווי ככל אשר יורוך.

בשבילי החינוך

מתוך הספר: חינוך מלכותי

שמחת גידול הבנים

כתוב בתוספות (סנהדרין י"ט ע"ב): "שגידול הילדים אינו צער אלא **שמחה**". גידול ילדים הוא שמחה. גידול ילדים הינו ברכה. כמה מוכנים לשלם אנשים שלא זכו, לא עלינו, לילדים. כמה כספים ומאמצים הם משקיעים כדי לזכות לפרי בטן, כמה תפילות ובקשות הם מתפללים וכמה דמעות הם מורידים מעיניהם כדי לזכות בילדים ולרוות מהם נחת. כמה הם משתוקקים שיהיו להם ילדים למרות שהם יודעים שהילדים יעשו בלגאן בבית ויקשקשו על הקירות.
ילדים מביאים אושר. הם העתיד שלנו וצריך שכל וסבלנות כדי ליהנות מהם.
כתוב בפרשת בא: "בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו ובבנותינו, בצאננו ובבקרנו נלך, כי חג ה' לנו". אומר על כך בספר "שם משמואל", שהשמחה שלמה אך ורק כאשר נמצאים עם הילדים והנערים, גם אם לפעמים קצת קשה וצריך להשקיע ולהתאמץ, זהו גידול הבנים. בשביל כל דבר טוב צריך להשקיע ולהתאמץ. כאשר רוצים לקטוף שושנים וליהנות מהם נדקרים קצת מהקוצים שלם. גם כאשר רוצים להרוויח כסף צריך להשקיע ולהתאמץ ורק בסוף רואים את התוצאות.
כל אדם צריך משהו להתעסק בו. שעמום הוא אחד הקללות הכתובות בתורה שכתוב (דברים כח, כח): "יככה ה' בשיגעון ובעיוורון ובתימהון לבב". ותרגם אונקלוס: "ובשעממות לבא".

בשביל כל דבר טוב צריך להשקיע ולהתאמץ. כאשר רוצים לקטוף שושנים וליהנות מהם נדקרים קצת מהקוצים שלם.

הדבר הכי חשוב לאדם הוא הנחת מהילדים בעולם הזה ובעולם הבא ובזה כדאי לנו להשקיע. לגבי השקעה למטרות כספיות כבר ישנה אמרה ידועה: "כסף הולך וכסף בא". ואמרו חז"ל: "פרנסתו של אדם קצובה לו מראש השנה ועד ראש השנה". אם כך, מדוע לטרוח יותר מדי?
לגבי השקעה במצוות כתב כתבו על כך חז"ל (כתובות נ' ע"א): "אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת... זה הזן בניו ובנותיו כשהן קטנים". ואמר אחד הצדיקים על המשנה: "ויהיו עניים בני ביתך" שזכות הראשונים כעניי בני ביתך תהייה לבני ביתך, לאשתך ולילדיך, כפי שכתוב: "ומבשרך אל תתעלם". ואמר הרה"ק ר' חיים ויטאל זצ"ל בשם רבו, האר"י הקדוש זצ"ל שמי שעושה צדקה וחסד עם אחרים ולא עושה צדקה וחסד עם בני ביתו, אין זה נחשב לו למעשה חסד והוא לא יקבל על כך שכר בשמים, כי מעשיו לא נעשו לשם שמים אלא לכבוד עצמו, שהרי עיסוקיו מחוץ לבית לצורכי רבים מביאים לו שם שם טוב וכבוד. אך, השתדלות עשיית חסד עם בני ביתו אינה מביאה לו כבוד. ושמעתי מרב אחד שאמר שאין להוריד ילדים ממיטותיהם כדי לתת מקום שינה לאורחים, למרות שמצוות הכנסת אורחים היא מצווה גדולה מאוד, כידוע, וגדולה יותר מקבלת פני השכינה. והמשיך ואמר, שלפעמים כן מותר לעשות זאת, ומתי? כאשר הילדים מחונכים בצורה כזו שהם עומדים בתור ומבקשים לתת את מיטותיהם לאורחים, רק אז זה אפשרי.

כמו כן, יש לזכור שלמרות שנחמד יותר להקדיש זמן לחבר, יש לזכור כי החברות עמם אינה נשארת לעד, אך, ילדים נשארים לתמיד, גם לעת זקנה וגם לעולם הבא כפי שאמרו חז"ל: "ברא מזכה אבא" (בן מזכה אבא), וכן אמרו: "עמלנו אלו הבנים".

גואלי י-ה - הרב יוסף אביטל שליט"א ראש ביהמ"ד "רון-יה" - נתניה

בן האהובה ובן השנואה

נאמר בפרשה (כא, טו) כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה והיה הבן הבכור לשניאה... לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכור... וגו'.

מקשה הגמרא (מסכת יבמות כ"ג.) וכי יש אהובה לפני המקום (הקב"ה) ויש שנואה לפני המקום? ומפרש רש"י שהכוונה שהרי גם אם הבעל אוהב את זו ושונא את זו, אין הבכורה משתנה בכך. ובכלל יש לשאול איך יתכן שתהא אחת שנואה? והרי נאמר: "לא תשנא את אחיך..."
אכן אפשר ללמוד מכאן דרך בעבודת ה' ונבאר העניין עפ"י המובא בספר דעת משה. ע"פ המבואר בספר כאן הכתוב מרמז לשני מיני צדיקים. האחד עובד את ה' בתורה, בתפילה ובמעשים טובים והוא בבחינת "אהובה" שאהוב הוא ונחמד בעיני כל רואיו, מפני שרואים ממנו עבודת ה', והשני העובד את ה' בכל דרכיו, אפילו בדברים גשמיים, כמו אכילה, שתיה וכד' והוא נקרא בבחינת "שנואה" בעיני העולם מחמת שאינם רואים ממנו שום עבודת ה' "בפועל"... לזאת מודיע הכתוב שלא ידמו האנשים בליבם שהעובד בתורה ובתפילה הוא אהוב בעיני המקום יותר מהעובד בדברים גשמיים, ועליו יחשבו שחס ושלום שנוא הוא בעיני המקום. לא כן הדבר! לכן נאמר: "לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה, כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים".
וכן מובא בזוהר הקדוש (משפטים צ"ה) "אתקשטת בקשוטין דלא היו", דלכאורה אם הוא דבר דלא היו, במה אתקשטה? אלא הכוונה דאפילו מדבר דלא הוו, שאינו אלא דבר גשמי, גם מזה עושים קשוטין, ועובד גם בזה את ה'!!!

ולכן, יש לנקוט בדרך זו גם בדברים המותרים, על פי הנאמר ב"ילקוט שבע" "כי תהיין לאיש שתי נשים", היינו הנשמה והגוף - הרוחניות והגשמיות.
"האהובה" - היא החומר הגשמיות, והיא אהובה עליו והאחת "שנואה", היינו הרוחניות שהיא הנשמה.
"וילדו לו בנים" - היא החומר והגשמיות והיא אהובה עליו. והאחת "שנואה" - היינו הרוחניות שהיא הנשמה. "וילדו לו בנים" - השנואה תלד לו דרך בעבודת ה' והאהובה תרדוף אחרי טובות ותענוגות העולם הזה. "לא יוכלו לברר את בן האהובה" - לא יוכל לעשות עיקר את ענייני העולם הזה "כי את הבכור, בן השנואה יכיר לתת לו פי שניים". היינו שלפחות שני שלישים מזמנו ימלא האדם ברוחניות לנשמה ואת השליש הנותר, לענייני העולם הזה בדברים החומריים, "כי היא ראשית אונו". כי בטרם שבא לעולם היתה הרוח (הנשמה) כבר קיימת ולכן "לו משפט הבכורה"! ואם לא יעשה כן וימשך אחרי החומר, "וְיִסרו אותו ולא ישמע אליהם". אביו שבשמיים ואמו שהיא הנשמה. וישראל שהם בכורים שנאמר: "בני בכורי ישראל", הרי זוכים תמיד לקבל פי שניים אם נשכיל להבין את דרך האמת.

האחד עובד את ה' בתורה, בתפילה ובמעשים טובים והוא בבחינת "אהובה" שאהוב הוא ונחמד בעיני כל רואיו, מפני שרואים ממנו עבודת ה'!